

11-12-2020

Evaluering af lommepengeprojektet

Indsatsområde "Uddannelse og
beskæftigelse", Projekt Højvangen

Projektleder: Charlotte Strandgaard
Projektmedarbejder: Peter Gregersen
Rapport udarbejdet af: Sanne Hüche Larsen

Indhold

Indledning.....	3
Forskning om fritidsjob.....	3
Evalueringsgenstand.....	4
Evalueringsspørgsmålet.....	5
Succeskriterier	5
Hvem skal bruge evalueringen?	5
Hvad skal den bruges til?.....	5
Hvordan gennemfører vi evalueringen?.....	5
Valg af metode	5
Fokusgruppeinterviewet	6
Metodekritik	6
Udvælgelse af respondenter	6
Informeret samtykke	7
Interview.....	7
Etiske overvejelser.....	8
Transskription	8
Kodning.....	9
Resultater	9
Respondenterne.....	9
Forståelse for arbejde.....	10
Åbenhed	11
Hverdagsmestring.....	12
Fra lommepegejob til fritidsjob.....	12
Sproglige kompetencer	13
Uddannelses- og beskæftigelseschancer	13
Kriminalitetsforebyggende	14
På områdeniveau.....	15
Evaluering	15
Validitet	16
Repræsentativitet.....	16
Reliabilitet.....	17
Fremtidige undersøgelser.....	17
Litteraturliste.....	18
Samtykke til behandling af personoplysninger	19

Interviewguide.....	20
Transskribering.....	21

Bilag 1: Samtykke til behandling af personoplysninger

Bilag 2: Interviewguide

Bilag 3: Transskription

Evaluering af lommepegeprojekt, indsatsområde *Uddannelse og beskæftigelse*, Projekt Højvangen

Indledning

Denne evaluering er blevet til med afsæt i indsatsområde *Uddannelse og beskæftigelse* fra helhedsplanen *Projekt Højvangen*¹. Det overordnede formål med indsatsen er at etablere *en positiv uddannelse- og jobkultur i boligområdet*. Herunder at styrke fokus på vigtigheden af job og uddannelse, skabe større motivation i forhold til job og uddannelse, skærpe job- og uddannelseskompetencer og støtte i gennemførelse og fastholdelse af job og uddannelse og derved øge muligheden for positive oplevelser og succes (Helhedsplanen, 2016).

Uddannelses- og beskæftigelsesfrekvensen for unge i Højvangen er lav og skal derfor bedres gennem forskellige indsatser. Blandt de 18- 24- årige er 47 % hverken i gang med en uddannelse eller i beskæftigelse (Christensen, Christensen, Mehlsen, Enemark, & Jakobsen, 2019, s. 106).

På landsplan udgjorde gruppen af unge uden for uddannelse og beskæftigelse i 2016 12%. I de udsatte boligområder er tallet 22%² (Christensen, et al., 2018). Her ligger boligområdet i Højvangen altså betydelig over.

Denne evaluering søger at undersøge effekten af lommepegeprojektet, som skal støtte unge i at få et fritidsjob. Man ved fra forskning, at ungdomsårene er præget af foranderlighed og identitetsdannelse. De unge befinder sig i et stadie af livet, hvor de er i gang med at forberede sig på voksenlivets roller, psykisk, socialt og uddannelsesmæssigt (Ottesen, et al., 2018)

Forskning om fritidsjob

Vi ved fra eksisterende forskning, at en aktivt og meningsfuld fritid i ungdommen har betydning for senere tilknytning til arbejds- og uddannelseslivet. Mange unge i de udsatte boligområder mangler en grundlæggende forståelse for og viden om, hvad det kræver at få og fastholde et fritidsjob (Frederiksen, Larsen, Foldgast, Riemenschneider, & Lund, 2016, s. 98). Projekter vedrørende lommepege- eller fritidsjob arbejder målrettet på at styrke de unges selvværd, deres

¹ Helhedsplanen er målrettet et almennyttigt boligområde, der består af tre boligafdelinger. Der er samlet 619 boliger og 1.127 beboere i Højvangen. (Christensen, G., Christensen, M. L., Mehlsen, L., Enemark, M. H., & Jakobsen, V. (2019). *Tryghed og trivsel i udsatte boligområder*. VIVE.)

² Gruppen omtales som NEET-gruppen i rapporten (*Not in Education, Employment or Training*) (Christensen, et al., 2018).

arbejdskompetencer, fastholde tilknytningen til uddannelse, reducere kriminalitetsraten og fravær i skolen (Frederiksen, Larsen, Foldgast, Riemenschneider, & Lund, 2016).

En undersøgelse af effekten af fritidsjob blandt unge indvandrere og efterkommere viser, at de unge, som har haft et fritidsjob, klarer sig bedre i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet end dem, som ikke har haft adgang til et fritidsjob. De viser sig, at sandsynligheden for at være i uddannelse eller beskæftigelse er 2,5 gange så høj for de unge, der har haft et fritidsjob, end for dem, som ikke har haft et fritidsjob (Rambøll, 2009).

En anden rapport fra 2018, som evaluerer på effekten af de boligsociale indsatser herunder lommepegeaktiviteten i forhold til børn og unges uddannelseschancer. Rapporten viser blandt andet, at de børn og unge, der deltager i boligsociale aktiviteter, har væsentlig bedre tilknytning til uddannelsessystemet end andre børn og unge fra boligområderne. Rapporten konkluderer også, at de boligsociale indsatser har en positiv virkning på børn og unges motivation for uddannelse, deres selvtillid og deres relationelle kompetencer (Christensen, et al., 2018, s. 8)

Evalueringsgenstand

Lommepegeindsatsen har været en etableret del af de to sidste helhedsplaner i Højvangen. Forventningen er, at lommepegeprojektet (Landsbyggefondens projektbeskrivelse) skaber positive forandringer på individ- og områdeniveau. Man kunne have en forventning om, at den unge via lommepegeaktiviteten kan opnå kompetencer i forhold til et fremtidigt fritidsjob, en forbedret skolegang og en øget trivsel (Christensen, et al., 2018). Aktiviteten er fra indsatsområdet *Uddannelse og beskæftigelse*. Målgruppen for denne aktivitetstype er unge mellem tretten og sytten år, der ønsker at få et lommepege- eller fritidsjob. Lommepegejobbet tilbydes enten som en del af projektets aktiviteter eller som et samarbejde med lokale virksomheder. Lommepegeprojektet har de seneste fire år fungeret på den måde, at de unge som regel har været ude fem timer ugentligt i fire måneder. Der har ofte været ti unge ude i lommepegeaktivitet ad gangen. Lønnen er finansieret af midler fra Landsbyggefonden. I tilknytning til lommepegeprojektet eksisterer der en jobcafé, der er åben hver anden mandag fra klokken 15.00. I jobcaféen kan man også få hjælp til at skrive en ansøgning eller udforme et CV.

Lommepegeprojektet i Projekt Højvangen har opereret med en ramme, hvor der er foretaget en afvejning i forhold til den enkelte unges behov. Mange af de unge, som indgår i undersøgelsen, har været i lommepegejob af flere omgange og flere forskellige steder.

Evalueringsspørgsmålet

Formålet med evalueringen er at vurdere om indsatsen virker efter hensigten. Det overordnede evalueringsspørgsmål lyder:

I hvilket omfang bidrager Lommepegeindsatsen til en positiv job- og uddannelseskultur blandt børn og unge i Højvangen?

Succeskriterier

Via en kvalitativ måling i form af interview måler vi på:

- Om deltagerne kan give eksempler på, hvordan de handler hensigtsmæssigt i forhold til at få et job eller gå i skole.
- Kan de komme med eksempler på positive oplevelser og mestring?
- Har de etableret en varig og kontinuerlig kontakt til job eller uddannelse?

Hvem skal bruge evalueringen?

- Kommunen, administration, politikere, Landsbyggefonden og eventuelt andre samarbejdspartnere.

Hvad skal den bruges til?

- Legitimere aktiviteten og lære af de unges erfaringer og oplevelser.

Evalueringen kan muliggøre en videreførelse af indsatsen, hvis den viser sig at være en succes.

Bidrager lommepegeprojektet til kompetencer og selvværd, som kan øge de unges muligheder for at komme i uddannelse eller beskæftigelse? Et andet konkret formål er at få et vidensgrundlag, som eventuelle forandringer kan baseres på (Haarder, 2015).

Hvordan gennemfører vi evalueringen?

Valg af metode

Vi har valgt et eksplorativt evalueringsdesign, da vi ønsker at undersøge en ”kultur”. Derudover er vi konkret optaget af, om de unge, som har været med i projektet, har en tilknytning til uddannelse eller job. Vi håber at kunne vurdere, om de definerede mål realiseres i praksis? *Er det lykkedes at skabe og opretholde en positiv jobkultur blandt områdets unge* (Helhedsplanen, 2016)?

Vi har valgt en kvalitativ metode i form af fokusgruppeinterview til indsamling af data. Denne metode er anvendelig i evalueringsøjemed, ”når man vil opnå forståelse af fænomener, som man ikke har så meget viden om. Eller hvis man vil nå til en dybere og mere nuanceret forståelse af

fænomener, som allerede er kendte” (Haarder, 2015, s. 16). Vi ønsker at nærme os diskursen/kulturen vedrørende arbejde og uddannelse hos de unge.

Fokusgruppeinterviewet

Fokusgruppeinterview er valgt som metode, da metoden kan måle på *”kulturen”*/diskursen blandt børnene og de unge. Fokusgruppeinterviewet er velegnet til at producere data om de fortolkninger, interaktioner og normer, der foregår i sociale grupper (Halkier, 2015).

Vi har et ønske om at få de unge til at beskrive deres oplevelser og grunde til, at de handler og tænker, som de gør. Ulempen ved denne form for interview er bl.a., at det ikke egner sig til at producere data om det enkeltes individs livsverden, men da formålet med evalueringen er at blive klogere på den *”kultur”* og de normative forhandlinger, der finder sted imellem deltagerne, var fokusgruppeinterviewet relevant (Kvale & Brinkmann, 2015). En anden fordel ved fokusgruppeinterview er, at det kan producere koncentreret data om et emne på en relativt tilgængelig og koncentreret måde (Halkier, 2015, s. 139). Der indgår et enkeltinterview, da det ikke var muligt for vedkommende at komme til det aftalte tidspunkt. Respondenten ville dog rigtig gerne bidrage, så interviewet forgik over telefonen. Udsagnene fra enkeltinterviewet indgår i det samlede billede, selvom spørgsmålene her stilles direkte.

Metodekritik

Der findes andre måder at opnå den efterspurgte viden, men den kvalitative metode rummer muligheden for at beskrive de unges oplevelser, erfaringer og tanker. Interviewet er en vidensproducerende aktivitet, som er afhængig af interviewerens skøn og fortolkning. Vi kunne med fordel have understøttet udsagnene fra fokusgruppeinterviewet med et spørgeskema, som alle de unge, der har været i lommepengejob, kunne besvare. På den ene side rummer spørgeskemaet et minimum af personligt skøn, men på den anden side leder spørgsmålene respondenterne i en bestemt retning. Konstruktionen og behandlingen af spørgeskemaer er desuden en mere tidskrævende øvelse (Kvale & Brinkmann, 2015). Grundet de ressourcer og den tid, der har været til rådighed til denne evaluering sammenholdt med det, vi ønskede at undersøge og evaluere, har vi fundet, at fokusgruppeinterview var den mest optimale metode til at producere data.

Udvælgelse af respondenter

For at sikre en tilfældig udvælgelse af respondenter, foretog vi tre nedslag i tre forskellige år. Vi har talt med unge, som har været i lommepengejob i november 2015, 2017 og 2019. Rekrutteringen var betinget af, at de unge havde arbejdet i det pågældende år i den pågældende måned. Et andet kriterie

var, at de har haft et betydeligt antal timer. Udvælgelsen er altså tilfældig og derved forhåbentlig mere repræsentativ for gruppen af børn og unge, som deltager i projektet.

Vi har gennemført tre fokusgruppeinterview og et interview med en enkelt person.

Enkeltmandsinterviewet blev foretaget, da vedkommende gerne ville deltage, men ikke havde mulighed for at komme på det aftalte tidspunkt. I alt har vi talt med 15 unge. De unge blev tilbudt pizza og sodavand, da det tidspunkt, det var bedst egnet, var lige omkring spisetid. Vi ville også gerne anerkende, at de valgte at bruge deres tid på at bidrage til evalueringen. Den største udfordring i forhold til rekruttering var, at de unge, der blev kontaktet, havde travlt med arbejde og lektier.

Informeret samtykke

Vi har i forbindelse med indhentning af informeret samtykke gjort brug af de retningslinjer, som er udstukket fra Aarhus universitet. De fastslår, at unge på 15 år eller derover er i stand til at give et gyldigt samtykke til behandling af oplysninger om vedkommende (AU, 2020).

I forhold til de unge, der er under 15 år, bad vi om tilladelse til at tale med dem fra deres forældre. De øvrige unge skrev under på en samtykkeerklæring, hvor de blev gjort bekendt med deres rettigheder (Bilag 1). De blev alle informeret om, at deres udtalelser blev anonymiserede, at det er frivilligt at svare på en spørgsmål, og de har mulighed for at afbryde eller fortryde interviewet. De fik desuden oplyst, at de har tavshedspligt. Interviewet er baseret på frivillighed, fortrolighed, anonymitet og samtykke.

Interview

Der findes forskellige måder at strukturere et fokusgruppeinterview alt efter hvilken type data, der ønskes indsamlet. Jo mere struktureret interviewet skal være, jo større involvering kræver det af moderatoren. Det er også muligt at lave en kombination og starte åbent og i løbet af interviewet stramme mere op og blive mere konkret. Dette kaldes for tragtmødel (Halkier, 2015, s. 142). Da udgangspunktet for at indsamle viden i dette tilfælde er eksplorativ og undersøgende, har vi valgt en relativ åben tilgang, hvor moderatorens involvering i interviewsamtalen begrænses. Vi vil skabe rum for, at informanterne får mulighed for selv at vælge, hvad de gerne vil sige, og hvordan de taler om emnerne.

Det betyder, at gennemgangen af spørgsmålene ikke foregår slavisk, men mere som en pejling. Udvekslingen foregår i gruppen og spørgsmålene anvendes, hvis de går i stå og ikke kan komme videre. Da vi er interesseret i en proces, centrerer spørgsmålene om fortid, nutid og fremtid. Den

anvendte interviewguide (Bilag 2) er udformet med udgangspunkt i en række spørgsmål, som kun introduceres, hvis respondenterne går i stå.

Etiske overvejelser

For at imødekomme nogle af de etiske dilemmaer, der er knyttet til interviewet som evalueringsform, er der udarbejdet en skriftlig samtykkeerklæring (Bilag 1). Heraf fremgår det, at deres udsagn og de oplysninger, som fremkommer, vil blive behandlet efter persondataforordningen.

Oplysningerne bliver anonymiserede i transskriptionen og evalueringen. Informanterne er blevet oplyst om, både på skrift og mundtligt, at de til enhver tid kan tilbagekalde deres samtykke. Desuden er de gjort bekendt med, der er tavshedspligt i forhold til det, der bliver sagt i rummet, så alle kan føle sig trygge.

Selvom der indgår et spørgsmål i interviewguiden vedrørende forældrenes uddannelses- og arbejdsmæssige status, valgte vi efter en evaluering af det første fokusgruppeinterview, at det spørgsmål gik for tæt på de unge og derved kunne bringe dem i en forlegen situation. Spørgsmålet blev ikke på noget tidspunkt stillet til de unge.

Transskription

Transskriptionen abstraherer og omformer den mundtlige samtale til en fikseret skriftlig form (Bilag 3). Transskriptionen er en fortolkningsproces og en datareduktion i forhold til den levende mundtlige samtale, som rummer kropssprog, toneleje og en social interaktion. En lydoptagelse og efterfølgende transskription har været med til at sikre samtals flow. Det er ikke nødvendigt med notatskrivning, og interviewerens behøver ikke at sætte al sin lid til hukommelsen.

Interviewpersonens hukommelse kan dog være med til at bibeholde væsentlige betydninger i relation til interviewets formål. På den anden side sikrer transskriptionen, at specifikke mønstre og eventuelle modsigelser bliver tydelige (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 235-238). Fokus i evalueringens tre fokusgruppeinterview og senere transskription har været de unges egne ord og beretninger om, hvordan de har oplevet at være en del af lommepegeprojektet. Deres fortællinger og samtalen repræsenterer tanker om og perspektiver på betydningen af og adgangen til job og uddannelse. De transskriberede tekster konstruerer et øjebliksbillede af de unges virkelighed.

Ved transskriberingen erkender vi, at vi influerer på vores empiriske materiale, når vi vælger og fravælger detaljer i transformationen fra den mundtlige situation til det skriftlige materiale. I transskriptionen og efterfølgende analyse er fokus på indholdet og valget af bestemte ord,

handlinger og erkendelser. Vi har ikke behøvet en så detaljerig transskription, da fokus har været på *uddannelses- og jobkulturen* blandt de unge. Det er dog stadig nødvendigt at være tro mod samtalsituationen (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 43).

Citater, der bruges i evalueringen, er renskrevet og gengivet i en mere korrekt skriftlig dansk form fremfor den mundtlige form, som indeholder en masse småord, dog uden at budskabet går tabt (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 245).

Kodning

Kodning er en yderligere datareduktion. Kodning har sigtet på at identificere

temaer/normer/kulturer ved gentagne gennemlytninger og læsninger af transskriptionen.

Transskriberingen er foretaget med afsæt i formålet med evalueringen, som er at afdække kulturen vedrørende job og uddannelse. Samtidig har kodningen været åben/eksplorativ i forhold til de temaer, som empirien måtte åbenbare. Kodningen handler om at se efter mønstre i sproget således, at vi kan lave generelle betragtninger om de emner (job, uddannelse), vi undersøger (Kvale & Brinkmann, 2015). Der er kodet efter arbejdsforståelse, åbenhed, selvtillid, hverdagsmestring, sprog, udvikling og fremtidsdrømme. På den måde undersøger kodningen de succeskriterier, der er opstillet i forhold til lommepengejobbet.

Resultater

Helhedsplanen, *Projekt Højvangen*, er en områdebaseret indsats. Formålet med denne evaluering er at få viden om, hvordan lommepengeprojektet opleves og erfares af de unge. Virkningen og effekterne vurderes og evalueres med afsæt i de kvalitative data, som fokusgruppeinterviewene har genereret (Bilag 3). Hvilken *kultur* vedrørende uddannelse og beskæftigelse giver de unge respondenter udtryk for?

Respondenterne

Ud af de 15 interviewede, går syv stadig i folkeskolen. Af de syv har en et fritidsjob, en er i lommepengejob, og en er interesseret i at komme i lommepengejob igen. De fire andre er alle meget optaget af at gå i skole, og de mener ikke, at de har tid til et fritidsjob. En har en aftale med chefen, det sted vedkommende var i lommepengejob, om at vende tilbage efter folkeskolens afgangsprøve for at arbejde fuld tid under et sabbatår. Efterfølgende vil vedkommende gerne have en uddannelse.

Af de otte øvrige har tre et job og resten går på en ungdomsuddannelse. Ud af de tre, som arbejder, er den ene souschef i en Fakta, den anden er sælger i et firma, som sælger digitale løsninger til virksomheder, mens den tredje arbejder som vikar tre forskellige steder. To ud af tre har afsluttet en

ungdomsuddannelse, inden de startede med at arbejde. De har begge sabbatår, som de bruger på at arbejde. Den tredje har arbejdet siden folkeskolens afslutning. De vil alle tre gerne uddanne sig senere. Resten af de unge (fem), som har forladt folkeskolen, er i gang med en ungdomsuddannelse, og de har alle fritidsjob ved siden af.

Syv ud af femten respondenter har en anden etnisk baggrund end dansk.

De forventende kortsigtede virkninger er, at deltagerne på individniveau tilegner sig færdigheder til at begå sig på en arbejdsplads og udvikler deres evner til at samarbejde og indgår i et forpligtende fællesskab.

Forståelse for arbejde

De unge taler under fokusgruppeinterviewet indforstået i et arbejdsrelateret sprog. De er tydeligt bekendte med de arbejdsgange, der kendetegner et job. En fortæller, hvordan vedkommende har kunnet bygge ovenpå den viden, som respondenteren fik via lommepengejobbet.

”Det har også hjulpet mig med at holde hovedet koldt i en tidlig alder. Efter jeg startede i lommepengejobbet, så lærte jeg rutiner at kende, og jeg ved, hvordan en servicemedarbejder skal være, og så har jeg bygget oven på den viden. At sidde ved kassen er noget helt andet end at stå ude på lageret.”

Flere af de unge giver udtryk for, at de bliver mere realistiske i forhold til, hvad arbejdsmarkedet kan tilbyde. En mener at kunne få viden, som kan bruges konkret i relation til den uddannelse, som vedkommende ønsker. Mange giver udtryk for, at noget af det vigtigste for at trives i sit lommepengejob er at få mulighed for at udvikle sig og løbende få mere ansvar.

De unge fortæller blandt andet:

”Det er spændende at være i slagteren, for der får jeg lov at lave flest forskellige ting af alle de steder, jeg har været.”

”Det var godt, når man fik mere og mere ansvar efter hvor lang tid, man havde været der, og hvordan de lige synes, at din udvikling havde været.”

”Jeg var i REMA to gange i streg, og da jeg kom anden gang, så vidste de, at jeg var en okay god arbejdskraft, så fik jeg ansvaret for chipsene. Jeg skulle trimme, tjekke datoer og bestille nye varer hjem. Jeg har også lavet en aftale med butikschefen om, at når jeg er færdig med niende klasse, så kan jeg komme derned og få et arbejde.”

En giver også udtryk for, at vedkommende var utilfreds med et lommepengejob, fordi der ikke var udviklingsmuligheder i det.

”Det var mest fordi, jeg havde allerede været i REMA1000, så jeg havde allerede en god fornemmelse af, hvad man skal i en butik, men det nye sted blev jeg bare sat til at gøre rent og fik ikke andre arbejdsopgaver. Vi spurgte også Peter, om det ikke var meningen, at vi skulle lære noget.”

Alle de adspurgte unge er enige om, at lommepengeprojektet er en god ide, som har hjulpet dem sidenhen. De synes, det ville være godt, hvis alle unge fik den mulighed.

”Jeg synes, alle skal have muligheden for det, og så er det forskelligt, hvordan man tager den og bruger den, men hvis alle har muligheden, så kunne mange opnå noget fedt og vide, hvor fedt det er at være ude på arbejdsmarkedet - også i en tidlig alder.”

En giver også udtryk for, at det kan være udfordrende og krævende at have et fritidsjob, men at vedkommende vænnede sig til det. Respondenten er siden blevet ansat som ungarbejder det samme sted.

”Jeg synes, det var ret svært, det der med, at der er nogen, som regner med en. Det havde jeg aldrig oplevet i så ung en alder. Jeg havde pludselig et ret stort ansvar over for min chef og over for kunderne og mine kolleger. Det var svært i starten, men så vænnede jeg mig til det efterfølgende.”

Åbenhed

Der er bred enighed blandt de unge om, at lommepengejobbet har hjulpet dem til at blive mere åbne. De giver udtryk for, at de er blevet bedre til at gå i dialog med og være imødekommende over for andre personer. De følgende udsagn er eksempler på, at lommepengejobbet har lært dem at være mere åbne:

”Jeg er blevet meget bedre til at være åben og turde sige min mening og samtidig være mere imødekommende over for andre mennesker på en måde. Jeg har på en måde fået mere selvtillid, og samtidig så ved jeg, hvordan jeg skal henvende mig til andre, når jeg ude”

”Man lærte at være ansvarlig og tage hånd om de ting man skulle, og man lærte at komme ud af sin skal og være mere imødekommende over for folk. Det lærte jeg også, også fordi jeg startede i en ung alder, så det hjalp mig senere.”

”Man er blevet mere åben. Man hører jo om nogle unge, der er generte og ikke snakker så meget. Det var jeg selv. Hvis jeg ikke havde haft det job, så var jeg ikke kommet her i dag, når jeg tænker på den dreng, jeg var dengang. Så havde jeg ikke turde, men jeg har fået mere selvtillid.”

Hverdagsmestring

De unge giver udtryk for, at de får ansvarsfølelse, rutiner og mere selvtillid. De opnår derudover en forståelse for penge. De er stolte af deres arbejde. To respondenter fortæller, hvordan arbejdet derudover giver dem konkrete færdigheder, som de kan bruge i deres hverdag. En siger:

”Jeg arbejder på et lille cykelværksted, og så lærer du også at reparere din egen cykel i stedet for, at du skal bruge penge på at tage ud til en cykelhandler. Det kan du også bruge, når du flytter hjemmefra.”

Respondenterne fortæller, at deres forældre er altovervejende positive i forhold til lomme pengeprojektet. En enkelt ung fortæller, at vedkommendes far synes, det er vigtigt, at lomme pengejobbet ikke går ud over skolen og lektiearbejdet. Forældrene synes, det er en god måde at bruge tiden på, og det er godt at erfare, hvad ting koster. To unge fortæller:

”Jeg lærte, hvor meget penge er værd. Altså man skal ikke bare spørge sine forældre om et eller andet. Altså man skal arbejde hårdt for at få pengene.”

”Jeg synes, det gode ved lomme pengejobbet er, at du lærer, hvordan man bruger penge. Man lærer, hvordan man sparer penge op til noget, og man lærer at have respekt for penge.

Fra lomme pengejob til fritidsjob

Trygheden ved at være en del af lomme pengeprojektet og muligheden for tidligt at få noget arbejds erfaring er afgørende ifølge de unge. De mener, at lomme pengejobbet har øget deres muligheder for på sigt at få et regulært fritidsjob. To af de unge fortæller:

”Hvis jeg ikke havde haft jobbet dengang, så havde jeg ikke det job, som jeg har nu. Jeg kan godt lide at have rutiner i mit liv, jeg kan godt lide at arbejde og tjene mine egne penge, men uden den erfaring jeg fik fra lomme pengejobbet, så havde jeg nok ikke fået det næste job, som så har givet mig den erfaring, jeg skulle bruge for at få mit nuværende job. De fleste steder vil jo gerne have en som har erfaring.”

”Dengang jeg blev ungarbejder, der havde jeg noget med i bagagen, fordi jeg havde arbejdet i lomme pengeprojektet. Så havde jeg erfaring, og jeg vidste, hvordan jeg skulle håndtere

situationerne i modsætning til, hvis jeg selv var kommet som 16-årig og havde søgt et job som ungarbejder. Man ved allerede, hvordan et arbejde fungerer, så det hjælper en til at få et job. Det har i hvert fald hjulpet mig, og sidenhen har jeg bare bygget ovenpå.”

Sproglige kompetencer

Knap halvdelen af de unge har en anden etnisk baggrund end dansk. Mange af de unge med en anden etnisk baggrund fortæller, at de har fået styrket deres sproglige kompetencer ved at være ude i et lommepengejob. De unge beretter:

”Det havde ikke været nemt selv at finde et arbejde. Når man kun har været i Danmark i et år, så er der ikke mange, der tør at give dig et arbejde, selvom jeg faktisk godt kunne dansk. I hvert fald få dem til at forstå mig. Hvis der er en Mads på min alder og mig, der sender en ansøgning, så ville de tænke, at der er en Mads, som godt kan dansk, og selvom vi ellers kan det samme, så kan han sproget bedre, så er det lige et minus der. Det havde ikke været lige så nemt, som hvis man selv kan sproget.”

”For mig har det virkelig hjulpet mig med at tale dansk, for da jeg lige var startet i Kvickly, så kunne jeg ikke tale ordentlig dansk. I Kvickly blev jeg tvunget til at snakke dansk, og det gav mig meget mere selvtillid, da jeg så begyndte at arbejde i Fakta (fritidsjob), så havde jeg prøvet det – bare kontakten med kunderne, at hjælpe dem og være venlige mod dem og interagere med dem.”

De unge med anden etnisk baggrund er meget bevidste om, at gode sprogevner er et aktiv, hvis man vil have et arbejde.

”Jeg er helt vildt glad for, at jeg havde muligheden for at komme i lommepengejob. Det har hjulpet mig til at finde det arbejde, jeg har nu. Bare det der med, at mine sprogevner er blevet udfordret. Det er virkelig dejligt.”

”Det har hjulpet mig med at finde et nyt job efterfølgende. Så blev jeg sprogligt klogere, og jeg blev lidt klogere i forhold til, hvordan man skal snakke med en kunde.”

Uddannelses- og beskæftigelseschancer

Forventningerne på længere sigt er, at lommepengeprojektet kan øge beskæftigelsesmulighederne, give forbedret skolegang og øge uddannelseschancerne.

De unge i undersøgelsen, som har forladt folkeskolen, har alle et fritidsjob ved siden af deres ungdomsuddannelse. De to, som har færdiggjort en ungdomsuddannelse, er alle

fuldtidsbeskæftigede. Blandt de syv unge, som stadig går i folkeskole, har en fået et fritidsjob, og en har fået tilbudt et fuldtidsarbejde efter afgangsprøven. Alle udtrykker engagement i forhold til skolen. En har revideret sin plan efter mødet med arbejdsmarkedet. Før ville hun gerne være danser, men nu har hun fået øjnene op for, at det er en god ide med et job med en højere grad af sikkerhed. Alle de unge drømmer om en uddannelse, og de giver alle udtryk for, at de har en plan for, hvordan de vil realisere den drøm. En håber at kunne realisere sin plan, men ved at det bliver vanskeligt. Vedkommende giver udtryk for, at det kræver hårdt arbejde. Den unge siger:

”Jeg har jo altid håb, men ikke kun det, for jeg ved også godt, hvad jeg kan. Men der er ikke noget, der sker, hvis man ikke selv satser, og hvis man ikke selv knokler for det. Så ja, jeg tror på mig selv, og jeg tror på, at jeg godt kan realisere min drøm.”

En fortæller, hvordan et konkret lommepegejob, kan være med til at forberede til den uddannelse, som vedkommende drømmer om.

”Jeg vil gerne være kok, når jeg er færdig med skolen. Det arbejde, jeg har nu, er godt, fordi i slagteren arbejder man meget med mad, og man kan faktisk lære meget af det. Man kan lære, hvilken kniv man bruger til en slags kød, og man kan finde ud af, at der findes forskellige opskrifter og noget med hygiejne.”

Følgende udsagn er endnu et eksempel på en ung, som har kunnet gøre brug af sine erfaringer fra lommepegejobbet til i det job, vedkommende har nu.

”I forhold til at rende rundt på gulvet i Kvickly og være imødekommende over for kunderne, det har hjulpet mig til at gå ind i sælgerbranchen. Det har jeg altid vidst, at jeg gerne ville, jeg vidste bare ikke, hvad det skulle være indenfor. Det har gjort, at jeg er meget mere komfortabel, når jeg er til kundemøder.”

Kriminalitetsforebyggende

To af de interviewede fra den ældste gruppe giver udtryk for, at lommepegejobbet har forhindret en kriminel adfærd hos dem og hjulpet dem på rette vej. En fortæller:

”Lommepegejobbet hjalp mig til at få noget struktur i mit liv, så jeg kom væk fra de dårlige miljøer, så det hjalp mig meget. Jeg kom videre, for ellers tror jeg, at jeg var blevet ved med at være i de dårlige miljøer. På den måde har det gjort en kæmpe forskel i mit liv.”

En anden siger:

”Hvis jeg ikke havde fået et lommepengejob, så kunne det have gået mange veje med mig. Det kunne være at hænge ud i krogene og gøre noget rigtig dumt eller at sidde derhjemme og spille. Det kunne have gået alle veje. Det kunne også være, at jeg bare havde fundet et arbejde senere, men jeg sad indenfor hele tide og spillede et eller andet. Bare det der med, at man har noget at give sig til, så man ved, at den der dag, der skal jeg på arbejde, så er man lidt mere presset på tiden.”

På områdeniveau

Det er også en formodning, at lommepengeaktiviteter give netværk, og at det kan påvirke mindre søskende (Christensen, et al., 2018). Nogle af de interviewede unge påpeger, at det netværk, lommepengeaktiviteterne har givet dem, har stor betydning. En fortæller hvordan han er blevet headhuntet til en stilling som souschef i en Fakta efter endt ungdomsuddannelse. Andre beretter om, hvordan de har set ældre søskende eller andre unge være en del af projektet.

”Min storebror havde også et lommepengejob, så jeg har altid set op til ham. Jeg lavede en aftale med Peter lige så snart, jeg blev 13. Så var det min tur.”

”Man hørte om lommepengeprojektet, fordi man bor heroppe. Der gik altid en snak, og der er alle de her arrangementer heroppe, så alle folk, der bor her, ved hvem Peter er. Det er lige meget om man er gammel eller ung, så ved man, hvem han er. Og så hørte man det også fra kammerater, som bor her, som havde prøvet det før en.”

Evaluering

Ifølge ovenstående udsagn vil de unge gerne forpligtes og tildeles ansvar. De trives bedst de arbejdssteder, hvor der er et udviklingspotentiale, og hvor deres arbejdskraft bliver taget alvorligt. Man kan på baggrund af interviewene konkludere, at de unges deltagelse i lommepengeaktiviteten generelt medfører øget åbenhed, selvtillid og selvværd, hvilket kan antages at have betydning for deres sociale kompetencer. Ingen af de unge havde noget negativt at sige om lommepengeprojektet. Alle har haft positive oplevelser, som har givet dem erfaringer og færdigheder, de har brugt i deres øvrige liv. Samtlige unge i undersøgelsen er i uddannelse eller beskæftigelse. De drømmer alle om en uddannelse, og de har en ide om, hvad der skal til for at nå derhen. På individ-niveau kan man sige, at lommepengeprojektet både på kort og lang sigt gør en positiv forskel for de unge. To af de unge giver udtryk for, at det muligvis har forhindre en kriminel løbebane. Flere af de unge med

anden etnisk baggrund fortæller, hvordan de har fået nogle muligheder, som det ellers havde været vanskeligt for dem at komme i nærheden af, da de manglede sproglige færdigheder.

En anden formodning er, at deltagelsen i et lommepengejob, kan give de unge en øget samfundsforståelse (Christensen, et al., 2018). Mange af de unge benytter sig også af tilbud gennem ungdomsskolen f.eks. kajak eller syning. Flere er også frivillige i Projekt Højvangen og bidrager på den måde til fællesskabet. I forhold til området som helhed, kan man have en formodning om, at en sådan aktivitet kan bidrage til den generelle tryghed og trivsel.

Lommepengeprojektet har generelt haft stor - for nogen afgørende - betydning for de unge, vi har interviewet. Som beskrevet indledningsvis har unge i Højvangen en betydelig risiko for at ende udenfor arbejde eller uddannelse.

Man kan se fra forskning, at fundene i denne lille undersøgelse ligner det, som andre evalueringer peger på. Det er dog afgørende at pointere, at den tillid og tryghed de unge oplever i relationen til projektmedarbejderne formodentlig har stor betydning for deres engagement og deres udbytte af ordningen.

Validitet

Den viden, som produceres, er løbende blevet kontrolleret gennem granskning af tematisering, design, interviewene, transskriptionen, analysen og rapporten.

Vi er af den opfattelse, at interviewundersøgelsen har undersøgt det, som var meningen med undersøgelsen. Nemlig at måle på en kultur blandt de unge lommepengeprojektdeltagere vedrørende arbejde og uddannelse.

Interviewene er udtryk for en gensidig konstruktiv proces, hvor konteksten og det relationelle samspil har betydning for den viden, som bliver tilgængelig. Rekrutteringen er også afhængig af det relationelle samspil. Altså, har de unge, som har accepteret invitationen haft en god relation til medarbejderne i Projekt Højvangen. Vi kan ikke vide, om de, som ikke deltog, er af en anden opfattelse, men vi har ingen grund til at tro det.

Repræsentativitet

Vi har talt med 15 ud af en gruppe på mellem 120- 130 børn og unge. Det svarer til cirka 11,5% af de børn og unge, som har været tilknyttet lommepengeprojektet under den seneste helhedsplan. Vi har søgt at udvælge dem tilfældigt, og vi har foretaget tre tidsmæssige nedslag, så perioden også var tilfældig. Vi er af den opfattelse, at den viden der er produceret i de tre fokusgruppeinterview og det

ene enkeltpersonsinterview er repræsentativ for den gruppe af børn, der har deltaget i lommepengeprojektet. Dog skal det pointeres, at det ikke var alle unge, som ønskede eller kunne deltage i interviewene. De fleste dog med den begrundelse, at de havde for travlt med skole og arbejde. Enkelte har ikke svaret på henvendelsen.

Reliabilitet

Hvor konsistente er resultaterne af undersøgelsen, og vil man få de samme resultater ved at gentage fokusgruppeinterviewene med andre grupper af børn og unge? Der er transparens i den måde undersøgelsen er blevet udført på, måden vi har rekrutteret respondenter og de spørgsmål, vi har ønsket svar på. Vi formoder, at en gentagelse vil give nogenlunde de samme svar. Vi antager, at resultaterne af interviewene kan generaliseres og overføres til andre børn/unge og andre kontekster.

Fremtidige undersøgelser

Det kunne være relevant at spørge de arbejdsgivere, som de unge har arbejdet for, hvad deres opfattelse er af projektet. Desuden kunne det være relevant at inddrage forældrenes perspektiv og eventuelt også deres uddannelses- og arbejdsmæssige baggrund.

Litteraturliste

- AU. (2020). *Aarhus Universitet*. Hentet fra au.dk: <https://studerende.au.dk/it-support/informationssikkerhed/databeskyttelse-gdpr/opgaver/>
- Christensen, G., Christensen, M. L., Mehlsen, L., Enemark, M. H., & Jakobsen, V. (2019). *Tryghed og trivsel i udsatte boligområder*. VIVE.
- Christensen, G., Jakobsen, V., Holm, M., Widding, J., Stabell, C., Søgaard, C., . . . Aner, L. (2018). *De unges uddannelseschancer - De boligsociale indsatsers bidrag*. Rambøll - Det nationale forsknings- og analysecenter for velfærd.
- Frederiksen, N. Ø., Larsen, K., Foldgast, A. M., Riemenschneider, M. J., & Lund, N. (2016). *Inspirations- og videnskatalog til boligsociale indsatser*. Center for Boligsocial Udvikling SBN-NR 978-87-92798-41-1.
- Halkier, B. (2015). Fokusgrupper. I S. Brinkmann, & L. Tanggaard, *Kvalitative metoder* (s. 137-151). København: Reitzel.
- Helhedsplanen. (2016). *Delaftale for indsatsområdet Uddannelse og beskæftigelse*.
- Haarder, M. (2015). *Den gode evaluering*. Danmarks Evalueringsinstitut.
- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2015). *Interview Det kvalitative forskningsinterview som håndværk*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Ottesen, Andreasen, Dah, I., Hestbæk, Lausten, & Rayce. (2018). *Børn og Unge i Danmark. Velfærd og Trivsel 2018*. VIVE.
- Rambøll. (2009). *Fra fritid til job: Analyse af fritidsjob for indvandrere og efterkommeres beskæftigelses- og uddannelsessituation*.

Samtykke til behandling af personoplysninger

Bilag 1:

Dataansvarlig: Sanne Hüche Larsen

Projekt: Evaluering af Lommepegeindsatsen i Projekt Højvangen

Beskrivelse af projektet, herunder formålet med databehandlingen og hvilke personoplysninger der behandles:

Lommepegeprojektet har til formål at hjælpe unge mellem 13 og 17 til at få et fritidsjob.

Lommepegeprojektet er en del af indsatsområde *”Uddannelse og beskæftigelse”*, som skal sikre *etableringen af en positiv uddannelse- og jobkultur i boligområdet.*

Ledelsen i Projekt Højvangen ønsker at blive klogere på, hvordan de unge, som har gjort brug af tilbuddet, har erfaret og oplevet indsatsen.

Vi anvender ikke data af personfølsom karakter, og alle personoplysningerne vil blive behandlet fortroligt.

De unge, som deltager i fokusgruppeinterviewet, vil blive anonymiseret, og deres svar vil blive behandlet med henblik på at opnå generel viden om, hvordan indsatsen har virket, og om den med fordel kunne videreføres eller ændres.

De unge, som deltager, har tavshedspligt.

Efter reglerne i persondataforordningen skal den dataansvarlige informere de registrerede personer om deres rettigheder i forbindelse med behandlingen af oplysningerne. Det betyder, at samtykket kan til enhver tid trækkes tilbage med virkning for fremtiden. Dette sker via henvendelse til denne mail: sanne.huche@outlook.dk eller på telefon: 41408783.

Dato:

Navn:

Underskrift:

Interviewguide

Projekt Højvangen, Lommepegeindsats

Bilag 2:

Information: Interviewet handler om jeres erfaringer og oplevelser med at være en del af lommepegeprojektet. Interviewet varer 1 time, og det bliver optaget på en diktafon. Ingen andre end mig hører optagelsen, og den bliver slettet efter brug. Dette interview er lidt anderledes end, hvad man normalt forbinder med et interview. Det vil mere have karakter af en samtale. Vi er først og fremmest interesseret i jeres egne erfaringer, oplevelser og fortællinger om at være i lommepegejob. Hvis I går i stå, og ingen ved, hvad de skal sige, så skal jeg nok hjælpe jer videre. Hvis der er noget, I ikke ønsker at svare på, lader I bare være. Jeres udsagn vil blive anvendt i en anonymiseret form, og vil blive gengivet som citater til at understrege en generel tendens.

Interviewguide

Interviewguiden er opdelt i tider: Dengang – nu – fremtiden.

- Introduktionsrunde: Alle præsenterer sig kort (navn, alder).

Dengang:

- Hvornår var du en del af lommepegeprojektet?
- Hvordan fik du kendskab til lommepegeprojektet?
- Hvilket/hvilke job havde du, og hvor længe var du ansat?
- Hvad tænker du, at du lærte/hvilke erfaringer fik du ved at være en del af lommepegeindsatsen?
- Har du brugt de erfaringer til noget senere? Kan du give eksempler?
- Hvis du ikke havde fået et lommepegejob, hvad tænker du så, at du havde lavet i stedet?

Nu:

- Bor du stadig i området?
- Bor du hos dine forældre?
- Er dine forældre i job eller uddannelse?
- Er du i uddannelse eller job/fritidsjob? Hvis nej, hvorfor ikke?
- Hvilke overvejelser vedrørende dit nuværende job eller uddannelse, har du gjort dig?

Fremtiden:

- Hvilke drømme har du i relation til job og uddannelse?
- Hvordan tænker du at realisere dine drømme? Hvorfor/hvorfor ikke?

Afslutning

- Er det nogen som føler de mangler at få sagt noget, eller føler at det er noget de gerne vil supplere med her til sidst?
- Hvordan synes I det har været at deltage?
- Er det noget jeg burde gøre anderledes næste gang, jeg skal interviewe nogen?

Transskribering

Bilag 3

Transskribering af i interview den 23. november. De unge, som har arbejdet i november 2019.

Gennemlytning flere gange.

Alle seks unge (de er i alderen 14,15 og 16) har været i lommepegejob flere forskellige steder. Fire har etnisk dansk oprindelse, to har anden etnisk oprindelse. En har efterfølgende fået en fast stilling, og en er blevet tilbudt at få en stilling, når han har fået sin afgangsprøve. Alle udtrykker engagement i forhold til skolen (8. eller 9. klasse). Alle unge har en plan for fremtiden. En har revideret sin plan efter mødet med arbejdsmarkedet. Før ville hun gerne være danser, men nu har hun fået øjnene op for, at det er en god ide med et job med en højere grad af sikkerhed.

Mange af de unge benytter sig af tilbud gennem ungdomsskolen f.eks. kajak eller syning. Flere er også frivillige i Projekt Højvangen.

Taler indforstået i en arbejdsrelateret sprog. De er tydeligt bekendte med de arbejdsgange, der kendetegner et fritidsjob.

Kodning. Tryghed, progression og ansvar. Man får respekt for/erfaring med penge. Afklaring i forhold til arbejdsmarkedet, og det er godt at finde ud af, at man kan håndtere at have et arbejde. Tidsperioden er passende, fordi man får indblik i arbejdsopgaverne. Fællesskabet er vigtigt. Man får konkrete færdigheder, som man kan bruge i sin hverdag. Man bliver mere realistisk i forhold til, hvad arbejdsmarkedet kan tilbyde. En mener at kunne få viden, som kan bruges i relation til den uddannelse, som vedkommende ønsker. Forældrene: Det er en god måde at bruge tiden på, og det er godt at erfare, hvad ting koster. Det er negativt, hvis der ikke er muligt at udvikle sig. Man vil gerne prøve flere forskellige arbejdsopgaverne.

Citater:

”Det er en rigtig god ting for unge, som ikke kan komme ud og få arbejde fast noget sted, sådan rigtigt.”

”Det du kan bruge det her til sådan allermest til er at finde ud af, hvad du allerhelst vil. Altså hun har jo været i en børnehave, og der var nogle andre, som havde været på et cykelværksted eller noget andet forskelligt. Det er rigtig godt, hvis man ikke rigtig ved, hvad man vil have som et job, inden man skal ud og finde et job, hvor man gerne vil fastansættes.”

”I bund og grund, synes jeg, det er en rigtig god oplevelse, og det har været en rigtig god oplevelse at have været ude.”

”Det er en god måde at finde ud af, om man kan kapere at have et job. Det er ret kort tid, og man kan bagefter finde ud af, om man gerne vil ud igen eller selv finde et andet job.”

”Det er godt med en kort periode, for hvis man synes godt om arbejdet, så kan man blive der.”

”Det er trygt, fordi man er med i projektet.”

”Det var mest fordi, jeg havde allerede været i REMA1000, så jeg havde allerede en god fornemmelse af, hvad man skal i en butik, men det nye sted blev jeg bare sat til at gøre rent og fik ikke andre arbejdsopgaver. Vi spurgte også Peter, om det ikke var meningen, at vi skulle lære noget.”

”Jeg var i REMA to gange i streg, og da jeg kom anden gang, så vidste de, at jeg var en okay god arbejdskraft, så fik jeg ansvaret for chipsene. Jeg skulle trimme, tjekke datoer og bestille nye varer hjem. Jeg har også lavet en aftale med butikschefen om, at når jeg er færdig med niende klasse, så kan jeg komme derned og få et arbejde.”

”Det er spændende at være i slagteren, for der får jeg lov at lave flest forskellige ting af alle de steder, jeg har været.”

”Det var godt, når man fik mere og mere ansvar efter hvor lang tid, man havde været, og hvordan de lige synes, at din udvikling havde været.”

”Jeg arbejdede først i en børnehave, og der skulle jeg mest bare lege med børnene, og så kommer jeg over i MENY, og så var det lidt noget andet, for der skulle man trimme og sådan noget. Og så kom jeg i REMA, og der har de fastansat mig, indtil jeg bliver 18.”

”Hvis ikke jeg havde fået lommepengejobbet, så ville jeg bare sidde og spille computer.”

”Jeg ville nok også bare sidde og spille computer.”

”Hvis jeg ikke havde haft lommepengejob, så have jeg nok – i hvert fald når jeg blev 15 – havde jeg kigget efter et job, men jeg havde nok ikke fået gjort så meget ved det. Man føler sig lige lidt mere tryk, når det er jer (Projekt Højvangen) kan hjælpe en med det, for det er et ret stort ansvar at skulle finde arbejde helt alene.”

”Jeg synes, det gode ved lommepegejobbet er, at du lærer, hvordan man bruger penge. Man lærer, hvordan man sparer penge op til noget, og man lærer at have respekt for penge.”

”Jeg lærte, hvor meget penge er værd. Altså man skal ikke bare spørge sine forældre om et eller andet. Altså man skal arbejde hårdt for at få pengene.”

”Man tænker lidt mere over at lige pludselig, er det dig, der har pengene i hænderne. Man skal ikke bare tage penge for givet i hvert fald. Lige pludselig er det dig selv, der har brugt fire timer på at tjene de der 300 kroner.”

”Man har også meget mere at lave, og jeg synes også, at man hygger sig på arbejdet, hvis man selvfølgelig arbejder et godt sted. Jeg tror, at det er godt at prøve det i hvert fald, fordi man har noget at lave hele tiden.”

”Jeg arbejder på et lille cykelværksted, og så lærer du også at reparere din egen cykel, i stedet for at du skal bruge penge på at tage ud til en cykelhandler. Det kan du også bruge, når du flytter hjemmefra.”

”Selvom man har travlt (med lektierne), så synes jeg, at alle dem, der bor her, de skulle tage at prøve det, fordi det er ret fedt.”

”Ja, jeg tror, det ville være godt at prøve, så man ligesom ved, hvad det er.”

Fællesskabet er vigtigt for de unge.

”Du tjener penge, og du får et godt fællesskab.”

Fremtiden:

”Efter niende vil jeg gerne have et sabbatår, hvor jeg arbejder i REMA, og så derefter vil jeg gå direkte videre i uddannelse.”

”Da jeg startede i lommepegejob, var min drøm, at jeg skulle være professionel danser, eller være frisør, men så kom jeg ud i arbejdslivet, og så kom jeg til at tænke lidt mere over, at det ikke altid er så nemt at få en karriere ud af dans. Man bliver lidt mere realistisk.”

”Jeg vil gerne være kok, når jeg er færdig med skolen. Det arbejde, jeg har nu, er godt, fordi i slagteren arbejder man meget med mad, og man kan faktisk lære meget af det. Man kan lære, hvilken kniv man bruger til en slags kød, og man kan finde ud af, at der findes forskellige opskrifter og noget med hygiejne.”

Til næste gang: Bliv mere skarp på, hvem der har fået en fast stilling? Hvorfor de ikke fortsatte efter endt projekt? Uddannelsespunkt -

Transskribering af interview fra den 26. november.

Vi har revideret planen for interview, da det ikke var muligt at samle tilstrækkelig mange unge, som havde arbejdet i 2015 eller 2017. De unge ville gerne snakke med os, men de havde for travlt med skole og arbejde, hvilket jo må siges at være en legitim grund.

Enkeltinterview.

Dette interview er med en ung mand, som arbejdede ni måneder i lommepegeprojektet i 2015. Han er 20 år i dag og har anden etnisk oprindelse end dansk. Han bor stadig i området sammen med sin mor. Han arbejder flere forskellige steder og er også frivillig tolk, mens han har sabbatår. Han har flere uddannelsesplaner – to konkrete bud på en uddannelse: Markedsføringsøkonom eller socialrådgiver. Gør sig realistiske overvejelser og er også i gang med at undersøge, hvad det kræves for at gennemføre uddannelserne.

Om betydningen af lommepegeprojektet.

”Mange af os tænkte, Uhh, det kunne godt være noget for os! I hvert fald for mig i og med, at jeg var ny (i landet). Den bedste måde – sprogligt hjælper det, hvis man er mere social, og jeg i forvejen spiller fodbold, så tænker jeg, så er der lige en ting mere, og jeg kan lige se, hvordan arbejdsmarkedet er. Og det var sådan en meget nem måde at starte det der lommepegeprojekt der. Så tænkte jeg, ved du hvad, det vil jeg lige prøve, og det har Peter så hjulpet mig med.”

Efter endt lommepegejob, fandt han selv et andet job.

”Det har hjulpet mig med at finde et nyt job efterfølgende. Så blev jeg sprogligt klogere, og jeg blev lidt klogere i forhold til, hvordan man skal snakke med en kunde.”

I lommepegejobbet lærte han at tale med mange forskellige mennesker i mange forskellige aldre.

”Det (lommepegejobbet) giver en forståelse i forhold til, hvordan du skal snakke med kunder.” ”Så var jeg lidt parat, og det var ikke den første gang, jeg skulle snakke med en kunde eller sælge et produkt.”

”Hvis jeg skal sige, hvad der har hjulpet mig mest, så er det kundekontaktet, som ikke var så meget, men også hvor vigtigt det er, at det hele er i orden, at der er nok varer, og at der ikke er nogen tomme pladser. Hvis jeg en dag skulle åbne min egen butik, så ved jeg, hvordan jeg skal stille mine varer, hvad der er vigtigt for kunden, og hvordan butikken skal se ud og sådan noget.”

”Det havde ikke været nemt selv at finde et arbejde. Når man kun har været i Danmark i et år, så er der ikke mange, der tør at give dig et arbejde, selvom jeg faktisk godt kunne dansk. I hvert fald få dem til at forstå mig. Hvis der er en Mads på min alder og mig, der sender en ansøgning, så ville de tænke, at der en Mads, som godt kan dansk, og selvom vi ellers kan det samme, så kan han sproget bedre, så er det lige et minus der. Det havde ikke været lige så nemt, som hvis man selv kan sproget.”

”Jeg har jo altid håb, men ikke kun det, for jeg ved også godt, hvad jeg kan. Men der er ikke noget, der sker, hvis man ikke selv satser, og hvis man ikke selv knokler for det. Så ja, jeg tror på mig selv, og jeg tror på, at jeg godt kan realisere min drøm.”

Transskribering af interview den 30. november 2020

Til stede er to piger og en dreng, som alle har haft lommepengejob i 2017/2018. De to piger går i gymnasiet og har et fritidsjob, og drengen går i 10. klasse, og han søger et job. De er alle tre 16 år. Alle tre har en plan om at uddanne sig senere. En har ikke et helt klart (eller realistisk) billede af, hvad man kan blive, men har af den årsag taget tiende klasse for at blive mere afklaret.

Kultur:

”Min storebror havde også et lommepengejob, så jeg har altid set op til ham. Jeg lavede en aftale med Peter lige så snart, jeg blev 13. Så var det min tur.”

Sprog/erfaring:

”For mig har det virkelig hjulpet mig med at tale dansk, for da jeg lige var startet i Kwickly, så kunne jeg ikke tale ordentlig dansk. I Kwickly blev jeg tvunget til at snakke dansk, og det gav mig meget mere selvtillid, da jeg så begyndte at arbejde i Fakta (fritidsjob). Så havde jeg prøvet det – bare kontakten med kunderne, at hjælpe dem og være venlige mod dem og interagere med dem.”
(ikke lommepengejob)

”Jeg er hundrede procent enig, det er virkelig det med at komme ud til kunderne, have mod til at spørge om ting og snakke med fremmede. Man bliver lidt modig i sig selv på en eller anden måde, og man kan takle problemer, hvis en kunde kommer med et eller andet – godt eller dårligt.”

”Det har også hjulpet mig med at holde hovedet koldt i en tidlig alder. Efter jeg startede i lommepengejobbet, så lærte jeg rutiner at kende, og jeg ved, hvordan en servicemedarbejder skal være, og så har jeg bygget oven på den viden. At sidde ved kassen er noget helt andet end at stå ude på lageret.”

”Man lærer også, at dem man betjener i butikken, dem kan man møde i sit lokalområde, så man skal også være ordentlig uden for arbejdstiden.”

”Jeg er blevet meget bedre til at være åben og turde sige sin mening og samtidig være mere imødekommende over for andre mennesker på en måde. Jeg har på en måde fået mere selvtillid, og samtidig så ved jeg, hvordan jeg skal henvende mig til andre, når jeg ude, og jeg har fået en helt ny synsvinkel på f.eks. en servicemedarbejder.”

”Hvis jeg ikke havde haft jobbet dengang, så havde jeg ikke det job, som jeg har nu. Jeg kan godt lide at have rutiner i mit liv, jeg kan godt lide at arbejde og tjene mine egne penge, men uden den erfaring jeg fik fra lommepengejobbet, så havde jeg nok ikke fået det næste job, som så har givet mig den erfaring, jeg skulle bruge for at få mit nuværende job. De fleste steder vil jo gerne have en som har erfaring.”

”Man skal bare være god til at planlægge, hvad man skal hvornår, så kan man godt have både uddannelse og fritidsjob.”

”Jeg er helt vildt glad for, at jeg havde muligheden for at komme i lommepengejob. Det har hjulpet mig til at finde det arbejde, jeg har nu. Bare det der med, at mine sprog-evner er blevet udfordret. Det er virkelig dejligt.”

”Jeg synes, alle skal have muligheden for det, og så er det forskelligt, hvordan man tager den og bruger den, men hvis alle har muligheden, så kunne mange opnå noget fedt og vide, hvor fedt det er at være ude på arbejdsmarkedet - også i en tidlig alder.”

Uddannelse:

”Jeg står mellem to valg. Jeg ser helt vildt meget op til min storesøster, og vi minder bare utrolig meget om hinanden. Hun har taget den samme linje, som jeg har på gymnasiet, og så trak hun bare

matematik op på A- niveau. Hun læser så jura nu og er i gang med kandidaten. Det kunne jeg godt overveje, for når hun snakker om det, og vi kigger på hendes lektier, så er det lige mig. Ellers kunne jeg virkelig godt overveje at læse til folkeskolelærer på lærerseminariet, for jeg har også en veninde, som læser det i Silkeborg, så jeg ved, at jeg gerne vil en af de to ting. Så har jeg også taget en samfundsfaglig retning på gymnasiet, som passer godt til begge uddannelser.”

”Jeg har tænkt over min studieretning i forhold til karrierevalg, men jeg ved i hvert fald, at jeg vil gå direkte videre fra gymnasiet på en uddannelse og læse videre. Jeg vil bare gerne i gang igen med skole, og jeg glæder mig altid til skolestart. Jeg ved bare ikke endnu, om det skal være jura eller skolelærer, men lige nu hælder jeg mest til lærerseminariet, og jeg har også været inde og læse om de forskellige fag, og hvad det kræver for at blive klasselærer, så skal man have matematik eller dansk som linjefag.”

”Jeg ved ikke specifikt endnu, hvad jeg gerne vil læse, men jeg har tænkt på mange forskellige ting. Jeg ved, at jeg gerne vil læse på uni, måske i Danmark eller måske i et andet land. Nu hvor jeg har IB, kan jeg rejse mange steder hen. Jeg interesserer mig for økonomi og politik, men samtidig interesserer jeg mig også for at snakke med og være sammen med mennesker.”

Interview den 2. december

Her deltager fire unge, som alle er enten i arbejde eller under uddannelse. De har alle en plan for fremtiden, som de også har en ide om, hvordan de vil realisere. De er mellem 18 og 21 år.

De har alle været igennem flere forløb med lommepengeprojektet. De har alle fået fast arbejde endt lommepengeprojekt. Flere har haft udfordringer, som kunne have gjort deres vej mod uddannelse og arbejdsmarked vanskelig.

Alle tilslutter sig udsagnet om, at man i lommepengeprojektet har lært at være ansvarlig.

”Man lærte at være ansvarlig, og man fik nogle opgaver, så selvom man fik vist, hvordan man skulle gøre det, så skulle man jo selv klare det efterfølgende. Og man skulle nå det til et bestemt tidspunkt. Og hvis der kom en kunde, så skulle man have kundeservice.”

”Man lærte at være ansvarlig og tage hånd om de ting man skulle, og man lærte at komme ud af sin skal og være mere imødekommende over for folk. Det lærte jeg også, også fordi jeg startede i en ung alder, så det hjalp mig senere.”

”Dengang jeg blev ungarbejder, der havde jeg noget med i bagagen, fordi jeg havde arbejdet i lommepegeprojektet. Så havde jeg erfaring, og jeg vidste, hvordan jeg skulle håndtere situationerne i modsætning til, hvis jeg selv var kommet som 16-årig og havde søgt et job som ungarbejder. Man ved allerede, hvordan et arbejde fungerer, så det hjælper en til at få et job. Det har i hvert fald hjulpet mig og sidenhen, har jeg bare bygget ovenpå.”

”Lommepegejobbet hjalp mig til at få noget struktur i mit liv, så jeg kom væk fra de dårlige miljøer, så det hjalp mig meget. Jeg kom videre, for ellers tror jeg, at jeg var blevet ved med at være i de dårlige miljøer. På den måde har det gjort en kæmpe forskel i mit liv.”

”Hvis jeg ikke havde fået et lommepegejob, så kunne det have gået mange veje med mig. Det kunne være at hænge ud i krogene og gøre noget rigtig dumt eller at sidde derhjemme og spille. Det kunne have gået alle veje. Det kunne også være, at jeg bare havde fundet et arbejde senere, men jeg sad indenfor hele tiden og spillede et eller andet. Bare det der med, at man har noget at give sig til, så man ved, at den der dag, der skal jeg på arbejde, så er man lidt mere presset på tiden.”

”Man hørte om lommepegeprojektet, fordi man bor heroppe. Der gik altid en snak, og der er alle de her arrangementer heroppe, så alle folk, der bor her, ved hvem Peter er. Det er lige meget om man er gammel eller ung, så ved man, hvem han er. Og så hørte man det også fra kammerater, som bor her, som havde prøvet det før en.”

”Jeg læste om jobcafeen på FB, fordi Peter plejer at skrive ud. Så sad mig og min ven på skolen en tirsdag, og så tænkte vi, at vi kunne lige så godt gå derover lige efter skole, for vi havde tænkt os at få et job.”

”I forhold til at rende rundt på gulvet i Kvickly og være imødekommende over for kunderne, det har hjulpet mig til at gå ind i sælgerbranchen. Det har jeg altid vidst, at jeg gerne ville, jeg vidste bare ikke, hvad det skulle være indenfor. Det har gjort, at jeg er meget mere komfortabel, når jeg er til kundemøder.”

”Også bare det med at være imødekommende bare over for normale mennesker – at snakke – fordi man hele tiden har haft kundekontakt og snakket med mange forskellige mennesker, så på gaden og andre steder, så snakker man bare. Man er blevet mere åben. Man hører jo om nogle unge, der er generte og ikke snakker så meget. Det var jeg selv. Hvis jeg ikke havde haft det job, så var jeg ikke kommet her i dag, når jeg tænker på den dreng, jeg var dengang. Så havde jeg ikke turde, men jeg har fået mere selvtillid.”

”Det var det samme for mig. Jeg var også genert, men jeg så blev jeg tvunget ud i det.”

”Det er det samme med mig. Det hjalp mig til at komme ud af min lille verden og være mere imødekommende over for folk - selv på gaden - hilse og starte samtaler og sådan noget.”

”Jeg synes, det var ret svært, det der med, at der er nogen, som regner med en. Det havde jeg aldrig oplevet i så ung en alder. Jeg havde pludselig et ret stort ansvar over for min chef og over for kunderne og mine kolleger. Det var svært i starten, men så vænnede jeg mig til det efterfølgende.”